OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Euroopan demokratiatoimintasuunnitelma

- Komission tiedonanto 3.12.2020 Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmasta.
- Demokratian haasteiden ja uhkien tunnistaminen, toimenpiteitä yhteiskunnan resilienssin vahvistamiseksi ja demokraattisten järjestelmien haavoittuvuuksien huomioon ottamiseksi (sekä uudet toimet että nykyisten toimien tehostaminen).
- Suomen näkökulmasta toimintasuunnitelma on hyvin tervetullut: Suomi on korostanut laajaa näkökulmaa demokratian vahvistamiseen. Suomen kannat toimintasuunnitelmaan on esitetty valtioneuvoston E-selvityksessä E 12/2021 vp (15.2.2021).
- Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelma sisältää useita Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman aihealueeseen liittyviä hankkeita.

Aikataulu ja toteutus

- Toimenpiteiden toteutus vuoteen 2024 saakka (EP-vaalit), arviointi ja mahdolliset lisätoimet vuonna 2023.
- Rinnakkaisuus mm. EU:n digipalvelusäädöksen sekä media- ja audiovisuaalialan toimintasuunnitelman kanssa.

1

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman keskeiset aihealueet

- **Vaalien luottavuuden suojeleminen ja demokraattisen osallistumisen edistäminen**
  Toimenpiteitä:
  - poliittisen mainonnan ja viestinnän avoimuuden lisääminen
  - selkeämmät säännöt Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoituksesta
  - yhteistyön tiivistäminen EU:ssa vapaiden ja oikeudenmukaisten vaalien varmistamiseksi
  - osallistuvan demokratian instrumenttien käytön jatkaminen ja tehostaminen
  - rahoitusinstrumenttien käytön tehostaminen
  - vihapuheen torjuminen ja toisten mielipiteiden kunnioituksen edistämien julkisessa keskustelussa.

- **Tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden vahvistaminen**
  Toimenpiteitä:
  - toimittajien turvallisuuden parantaminen
  - strategisten häirintätarkoituksessa nostettujen kanteiden torjuminen
  - vakaan rahoituksen turvaaminen ja median moniarvoisuutta tukevat lisätoimenpiteet.

- **Disinformaation ja ulkomaisen puuttumisen sekä vaikutusoperaatioiden torjuminen**
  Toimenpiteitä:
  - enemmän velvoitteita ja vastuuta verkkofoorumeille
  - EU:n ja jäsenvaltioiden valmiuksien parantaminen disinformaation torjumiseksi
  - kansalaisten auttaminen tekemään tietoon perustuvia päätöksiä.

2

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Tiedonannon keskeinen sisältö siviiliprosessioikeuden ja rikosoikeuden näkökulmista

Journalistien ja kansalaisyhteiskunnan suojeleminen SLAPP-kanteilta

- Perustetaan SLAPP-kanteita koskeva asiantuntijaryhmä vuoden 2021 alussa.
- Esitetään aloite journalistien ja kansalaisyhteiskunnan suojelemiseksi SLAPP-kanteita vastaan vuoden 2021 lopulla.

Vihapuheen torjuminen ja toisten mielipiteiden kunnioituksen edistäminen julkisessa keskustelussa

- Laajennetaan EU:n vahvistamaa rikosten luetteloa koskemaan viharikoksia ja vihapuhetta.
- Lisäksi jatketaan laittoman vihapuheen torjuntaa koskevien käytännesääntöjen mukaista työtä. Digitaalisia palveluja koskevan säädöksen yksi keskeisiä tavoitteita on torjua laitonta verkkosisältöä ja edistää samalla sananvapautta.

3